

Gfv.IV.30.007/2012/4.szám

A Kúria a dr. Simala Zoltán Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Simala Zoltán ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Ugrin Tamás ügyvéd által képviselt alperes ellen megbízási díj visszafizetése és kártérítés iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 11.G.303.587/2009. számon megindított és a Fővárosi Bíróság 1.Gf.75.229/2011/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 12. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 100.000 (százezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felperes köteles a le nem rótt 405.200 (négy százöttezer-kettő száz) forint felülvizsgálati eljárási illeték megtérítésére az állam javára, külön felhívásra.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint 2006. október 10-én a peres felek megbízási szerződést kötöttek, amely alapján az alperes számviteli és könyvelési feladatok elvégzését vállalta a felperes számára.

2007. január 31-én és 2008. február 29-én a felek a megbízási díjat 100.000 forint/hó + áfa, illetve 150.000 forint/hó + áfa összegre módosították.

2008. október 1-jén a felperes rendkívüli felmondással felmondta a

szerződést, az alperes súlyosan gondatlan eljárására tekintettel, majd felszólította az alperest az okiratok átadására. Az APEH 2008. október 13-án kelt határozatával 273.000 forint, 2008. október 17-i határozatával pedig 1.049.000 forint mulasztási bírságot szabott ki a felperessel szemben a különadó előleg nem megfelelő összegű kiegészítése, illetve a 2007. évi társasági adóelőleg nem megfelelő összegű kiegészítése miatt.

A felperes keresetében a szerződés megszűnésére tekintettel elszámolásra és az általa megjelölt okiratok kiadására kérte kötelezni az alperest. A Ptk. 478. § (2) bekezdése alapján 2.730.000 forint megfizetett megbízási díj valamint a Ptk. 318. § (1) bekezdése szerint 1.322.000 forint és kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A jogerős ítélet a felperes keresetét elutasította.

A másodfokú bíróság határozata indokolásában megállapította: a felperes a megbízási díj visszafizetése iránti kereseti kérelem tekintetében nem tett tényelőadást, nem csatolta bizonyítékait és nem adta elő, hogy a Ptk. 478. § (2) bekezdésében foglalt hivatkozásával kapcsolatban milyen eredmény maradt el egészben vagy részben, amely a megbízási díjat csökkenthetné. Annak a kérdésnek az elbírálása, hogy az alperes esetlegesen szakszerűtlenül végezte könyvelési tevékenységét, szakértői bizonyítást igényelt volna.

Az elsőfokú bíróság helyesen telepítette a bizonyítás terhét a felperesre, az okiratok kiadása és a kártérítési igény kapcsán. A felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a kiadni kért okiratokat átadta az alperesnek, különös figyelemmel arra, hogy az okiratok visszavételével kapcsolatban született jegyzőkönyv szerint az alperes okiratokat adott vissza a felperes részére. Tehát az alperes védekezésére tekintettel, mely szerint egyéb iratot nem vett át, a felperest terhelte az általa állított iratok átadásának igazolása.

A kártérítési igény tekintetében az elsőfokú bíróság helyesen tájékoztatta a felperest, hogy a kár és annak alperesi magatartással való összefüggése tekintetében őt terheli a bizonyítás. Annak megítélése pedig, hogy az adóhatóság határozataiban foglalt bírságok kiszabása az alperes mulasztása miatt következett be, szakkérdésnek minősül.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel teljes körűen, a bizonyítási terhet tévesen, a jogszabályokkal és a bírósági gyakorlattal ellentétesen állapította meg, továbbá okszerűtlenül és jogellenesen értékelte a bizonyítékokat, illetve azok hiányát a felperes terhére.

Az alperes teljesítésének hibáját önmagában az az alperes által sem

vitatott tény igazolja, mely szerint az alperes rendelkezésére bocsátott számlák, bizonylatok alapján hibásan készítette el a 2007. és 2008. évi mérleget. Ezzel kapcsolatban a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján további bizonyításnak a nem szerződésszerű teljesítéssel összefüggő bizonyítási teher felperesre telepítésének nem lett volna helye. Álláspontja szerint az alperes szerződésszegésével kapcsolatban a felperesnél felmerült károkat, azok összecszerűségét már a keresetlevél mellékleteként csatolt okiratokkal igazolta.

Hivatkozása szerint az ügy bonyolultsága annak további tárgyalását igényelte volna, ezért az elsőfokú bíróság a tárgyalás idő előtti berekesztésével megsértette a Pp. 145. §-ában foglalt rendelkezéseket.

A jogviszony jellegére, a Pp. 164. § (1) bekezdésére, a Ptk. 318. § (1) bekezdésére és a 339. § (1) bekezdésének második mondatában foglaltakra figyelemmel a bizonyítási kötelezettség az alperest terhelte, abban a vonatkozásban, hogy a megbízás teljesítése során úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában egy szakcégtől elvárható, illetve hogy a szerződés megszűnésekor a felperessel elszámolt és ennek keretében a felperesnek, mint megbízónak mindazt kiadta, amihez a megbízás teljesítése céljából, vagy eljárása eredményeként jutott. Továbbá olyan mérleget készített, amely megbízható és valós képet mutat.

Hivatkozott arra, hogy a felperesi követelés egy része a bekövetkezett felperesi károkkal függ össze, másik része pedig okiratok kiadásával kapcsolatos.

Érvelése szerint az elsőfokú bíróságnak az alperesi bizonyítatlanságot vizsgálnia kellett volna mind a kártérítés, mind az okiratok kiadásával kapcsolatos igény vonatkozásában. Alaptalan és jogellenes a jogerős ítélet álláspontja, miszerint a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az általa kiadni kért okiratokat az alperes részére átadta, mivel az alperes elismerte, hogy minden hónapban átvette a könyvelés alapjául szolgáló okiratokat. Ebből következően az alperest kellett volna kötelezni a szakértői vagy egyéb bizonyításra, illetve a bizonyítatlanság következményét vele szemben kellett volna alkalmazni. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság nyilvánvalóan okszerűtlenül és jogellenesen értékelte a felperes terhére a bizonyítékokat, illetve azok hiányát.

Az alperesi felelősség fennállása tény- és jogkérdés, amelynek eldöntését az elsőfokú bíróság nem háríthatta volna szakértőre. Álláspontja szerint szakértői bizonyítás nem tudta volna a Pp. 177. § (1) bekezdése szerinti célt betölteni.

Az elsőfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének, mert az ítélet indokolása nem tartalmazta, az egyes bizonyítékok mellőzésének és a bizonyítási teher telepítésének okát. Ezt a jogszabálysértést a másodfokú bíróság sem orvosolta, ami kihatott az ügy érdemére.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet

hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A felperes kereseti kérelmében egyrészt a megbízási díj visszafizetésére, szerződösszegés miatti kártérítésre, másrészt okiratok kiadására kérte kötelezni az alperest.

A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes keresetét.

A bíróságok a perben rendelkezésre álló adatokat a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint értékelték, amelynek során jogszabálysértés nem történt, a bizonyítékok okszerűtlen, iratellenes értékelése nem állapítható meg. A bíróságok döntésüket kellő módon megindokolták, ezért a Pp. 221. § (1) bekezdésének megsértése sem állapítható meg.

A felperes a megbízási díj visszafizetésére a Ptk. 478. § (2) bekezdése alapján kérte kötelezni az alperest. E rendelkezés szerint a megbízott díját akkor is követelheti, ha eljárása nem vezetett eredményre. A megbízó a díjat csökkentheti, illetve kifizetését megtagadhatja, ha bizonyítja, hogy az eredmény részben vagy egészben olyan okból maradt el, amelyért a megbízott felelős. Ez azt jelenti, hogy a megbízott felróható magatartása esetén a megbízó a díjat csökkentheti vagy annak kifizetését megtagadhatja. Ehhez azonban bizonyítania kell, hogy a megbízás eredménye részben vagy egészben olyan okból maradt el, amiért a megbízott felelős.

A szerződés szerint: az alperes feladata volt az adatfeldolgozás, a gazdasági események könyvelése negyedévente, év végén főkönyvi kivonatok készítése, stb. Felelősséget vállalt a jogszabályoknak megfelelő könyvelésért, mérlegek és bevallások helyességéért. Felelőssége a szerződés szerint hat havi megbízási díj mértékéig állt fenn. Nem tartozott felelősséggel az át nem adott, illetve határidőn túl átadott bizonylatok alapján megállapított adóhiányért és pótlékokért.

A felperes állította, hogy az alperes által elkészített 2007. évi mérleg adatai nem fedték a valóságot, és a 2008. évet újra kellett könyveltetnie.

Az alperes - a felülvizsgálati kérelem hivatkozásával szemben - ezt mindvégig vitatta a perben. Előadta, hogy a rendelkezésére bocsátott számlák, bizonylatok alapján könyvelte a bevételeket és kiadásokat, a felperessel tartott havi egyeztetés mellett. Állította, hogy a vonatkozó jogszabályok betartásával, a legnagyobb gondosság mellett látta el a megbízási szerződésben meghatározott feladatát.

A jogerős ítélet helytállóan állapította meg, hogy a felperes nem

bizonyította: a teljes megbízási díj visszakövetelésének fentiekben ismertetett feltételei fennállnak.

A felperes a Ptk. 318. § (1) bekezdésére alapított kártérítési igényt is érvényesített az alperessel szemben, ezért a Pp. 3. § (3) bekezdése és a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján őt terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kárt szenvedett.

Az okiratok kiadására irányuló kereseti kérelem vonatkozásában az alperes előadása szerint kötelezettsége nem áll fenn, mert azokat átadta a felperesnek.

A felperes felülvizsgálati kérelmében alaptalanul kifogásolta a bizonyítási kötelezettség telepítését.

A felperes az őt terhelő bizonyítás tekintetében teljes körű tájékoztatást kapott az ügyben eljáró elsőfokú bíróságtól valamennyi kereseti kérelme tekintetében.

A Pp. 3. § (3) bekezdése szerint a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésre bocsátása - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a feleket terheli.

E rendelkezésnek megfelelően - a Pp. 141. § (6) bekezdésére utalással - a bíróság felhívta a felperest, hogy a kereseti kérelmében állítottakat bizonyítsa.

A felperes a bíróság, bizonyítatlanság sikertelenségére figyelmeztető, többszöri felhívásának nem tett eleget, ezt követően nyilatkozatot nem terjesztett elő, bizonyítási indítványt nem tett. Helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor ezután ítéletet hozott, - a felperes mulasztására tekintettel - további tárgyalás tartására nem volt szükség, ezért a Pp.145.§ megsértése nem volt megállapítható.

Mivel a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyítottság hiányának következményeit a felperesnek kell viselnie, az ügyben eljáró bíróságok a bizonyítási teher Pp. 164. § (1) bekezdésében meghatározott szabályának helytálló alkalmazásával értékelték a felperes terhére a keresetében érvényesített igényeket megalapozó tények bizonyítatlanságának következményét.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdésének megfelelően hatályában fenntartotta.

A Pp. 8. § (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése szerint kötelezte a pervesztes felperest az alperes jogi képviselőjének ellátásával felmerült felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték megtérítésére a felperes köteles a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2013. március 13.

*Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács
Katalin sk. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. bíró*

Vné

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő